

Confesiunea de la Westminster

Cuprins:

Prefață	
Cap. I	Despre Sfânta Scriptură
Cap. II	Despre Dumnezeu și despre Sfânta Treime
Cap. III	Despre decretul eterne ale lui Dumnezeu
Cap. IV	Despre Creație
Cap. V	Despre Providență
Cap. VI	Despre Căderea omului, despre păcat și pedeapsa pentru păcat
Cap. VII	Despre legământul lui Dumnezeu cu omul
Cap. VIII	Despre Cristos Mijlocitorul
Cap. IX	Despre voința liberă
Cap. X	Despre chemarea eficace
Cap. XI	Despre justificare
Cap. XII	Despre adopție
Cap. XIII	Despre sfințire
Cap. XIV	Despre credința mântuitoare
Cap. XV	Despre pocăința care duce la viață
Cap. XVI	Despre faptele bune
Cap. XVII	Despre păstrarea sfinților în har
Cap. XVIII	Despre siguranța harului și a mântuirii
Cap. XIX	Despre Legea lui Dumnezeu
Cap. XX	Despre libertatea creștină și libertatea de conștiință
Cap. XXI	Despre închinare și Ziua Sabatului
Cap. XXII	Despre jurăminte și legăminte îngăduite
Cap. XXIII	Despre autoritățile civile
Cap. XXIV	Despre căsătorie și divorț
Cap. XXV	Despre biserică
Cap. XXVI	Despre comuniunea sfinților
Cap. XXVII	Despre sacramente
Cap. XXVIII	Despre botez
Cap. XXIX	Despre Cina Domnului
Cap. XXX	Despre disciplina bisericească
Cap. XXXI	Despre sinoade și concilii
Cap. XXXII	Despre starea omului după moarte și despre învierea morților
Cap. XXXIII	Despre Judecata de pe urmă.....

Prefața editorului

„Confesiunea de la Westminster este o mărturisire de credință calvinistă, aflată în tradiția teologiei calviniste. Deși a fost elaborată de către Adunarea de la Westminster din 1646, compusă în cea mai mare parte din membri ai Bisericii Anglicane, ea a devenit, și continuă să fie „standardul subordonat” pentru doctrină în Biserica Scoției și a avut o mare influență în Biserica Prezbiteriană din lumea întreagă (a fost adoptată, de asemenea, cu diverse modificări, de către unii congregaționaliști și chiar de către unii baptiști).

În 1643, parlamentul Angliei a făcut apel la „oameni evlavioși, înțelepți și învățați în lucrurile divine”, pentru a organiza o întâlnire la Westminster Abbey¹ cu scopul de a acorda călăuzire și sfat în probleme legate de închinare, doctrină, conducere și disciplină în Biserica Anglicană. Întâlnirile lor, derulate de-a lungul unei perioade de cinci ani, au avut ca rezultat Confesiunea de credință, alături de Catehismul Mare și Catehismul Scurt. Timp de mai bine de trei secole, biserici diferite din toată lumea au adoptat această mărturisire de credință și respectivele catehismele ca standarde doctrinare proprii, subordonate Bibliei.” (*citată de pe wikipedia.org*)

Capitolul I. Despre Sfânta Scriptură

1. Deși lumina rațiunii naturale, împreună cu lucrările Creației și ale Providenței, dovedesc până acum bunătatea, înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu în așa fel încât omul nu se poate dezvinovăți, totuși ele nu sînt suficiente pentru a dobîndi acea cunoaștere a lui Dumnezeu și a voii Sale care sînt necesare mîntuirii; de aceea, Domnul a binevoit ca, în multe rînduri și în multe chipuri, să Se reveleze și să-Și arate voia Bisericii Sale, iar apoi, [a binevoit] ca acestea să fie în întregime așternute în scris, pentru o mai bună păstrare și răspîndire a adevărului și pentru o mai bună mîngâiere și o mai temeinică apărare a Bisericii împotriva stricăciunii firii și împotriva răutății lui Satan și a lumii. Aceasta face ca Sfânta Scriptură să fie absolut necesară, deoarece acum căile anterioare de revelare ale voii Sale către poporul Său au luat sfârșit.

2. Sub denumirea de Sfânta Scriptură, sau Cuvîntul Scris al lui Dumnezeu, sunt conținute acum toate cărțile Vechiului și Noului Testament, care sunt acestea:

¹ Abația Westminster, faimoasă biserică anglicană din centrul Londrei, în vecinătatea palatului Parlamentului (n. tr.)

Vechiul Testament

Geneza (Facerea)	2 Cronici	Daniel
Exodul (Ieșirea)	Ezra	Osea
Leviticul	Neemia	Ioel
Numeri	Estera	Amos
Deuteronom	Iov	Obadia
Iosua	Psalmi	Iona
Judecători	Proverbele (Pildele)	Mica
Rut	Eclesiastul	Naum
1 Samuel	Cântarea Cântărilor	Habacuc
2 Samuel	Isaia	Jefania
1 Regi (Împărați)	Ieremia	Hagai
2 Regi (Împărați)	Plângerile lui Ieremia	Zaharia
1 Cronici	Ezechiel	Maleahi

Noul Testament

Matei	Efesenii	Evrei
Marcu	Filipeni	Iacov
Luca	Colosenii	1 Petru
Ioan	1 Tesaloniceni	2 Petru
Faptele Apostolilor	2 Tesaloniceni	1 Ioan
Romani	1 Timotei	2 Ioan
1 Corinteni	2 Timotei	3 Ioan
2 Corinteni	Tit	Iuda
Galateni	Filimon	Apocalipsa

Toate acestea au fost date prin inspirație divină, ca normă pentru credință și viață.

3. Acele cărți numite în mod obișnuit „apocrife”, nefiind de inspirație divină, nu fac parte din canonul Scripturii și, de aceea, nu au nici o autoritate în Biserica lui Dumnezeu, nici nu pot fi aprobate ori folosite altfel decât orice alte scrieri omenești.

4. Autoritatea Sfintei Scripturi, pentru care se cuvine să fie crezută și ascultată, nu depinde de mărturia vreunui om sau a unei biserici, ci numai de Dumnezeu (care este adevărul

Însuși), autorul acesteia; și, de aceea, ea trebuie primită, fiindcă este Cuvântul lui Dumnezeu.

5. Este posibil ca, prin mărturia Bisericii, să fim mișcați și conduși spre o înaltă și reverențioasă prețuire pentru Sfânta Scriptură. Caracterul cersc al conținutului ei, eficacitatea doctrinelor ei, maiestruozitatea stilului, armonia tuturor părților ei componente, țelul întregii cărți (acela de a da lui Dumnezeu toată gloria), descoperirea completă a singurii căi de mântuire pentru om, multe alte aspecte referitoare la incomparabila ei măiestrie și întreaga ei perfecțiune, sunt toate argumente prin care se dovedește cu prisosință ca fiind cuvântul lui Dumnezeu. Dar, cu toate acestea, convingerea și asigurarea depline cu privire la acest adevăr infailibil și la autoritatea divină pe care o reprezintă vin din lucrarea lăuntrică a Duhului Sfânt, care mărturisește prin Cuvânt și împreună cu acesta în inimile noastre.

6. Tot planul lui Dumnezeu, referitor la toate lucrurile necesare pentru gloria Sa, pentru mântuirea omului, pentru credință și viață, este fie clar proclamat în Scriptură, fie poate fi dedus, în mod necesar și logic, din Scriptură. Căreia nimic niciodată nu-i poate fi adăugat, nici prin noi revelații de la Duhul Sfânt, nici prin tradiții omenești. Cu toate acestea, recunoaștem că iluminarea lăuntrică făcută de Duhul lui Dumnezeu este necesară pentru o înțelegere mântuitoare a lucrurilor revelate în Cuvânt și că există anumite aspecte referitoare la închinarea față de Dumnezeu și la administrarea bisericii, comune activităților și societăților omenești, care trebuie organizate după inteligența naturală și înțelepciunea creștină, în acord cu normele generale ale Cuvântului, care trebuie întotdeauna respectate.

7. Nu toate lucrurile din Scriptură sunt la fel de limpezi în ele însele și nu la fel de clare pentru toți. Totuși, acele lucruri care trebuie cunoscute, crezute și urmate în vederea mântuirii, sunt atât de clar expuse și dezvăluite într-un loc sau altul din Scriptură, încât nu numai cei învățați, ci și cei neînvățați, folosind cum se cuvine mijloace obișnuite, pot dobândi o înțelegere suficientă a acestora.

8. Vechiul Testament în limba ebraică (care era limba maternă a poporului lui Dumnezeu din vechime) și Noul Testament în limba greacă (care, la vremea scrierii sale, era limba cea mai răspândită în lume), fiind inspirate în mod direct de Dumnezeu și fiind păstrate curate în toate veacurile, prin grija și providența Lui speciale, sunt, prin urmare, autentice. Astfel, în toate controversele privitoare la religie, Biserica poate apela, în ultimă instanță, la acestea. Dar, deoarece aceste limbi nu sunt cunoscute de toți oamenii lui Dumnezeu, care au dreptul la Sfintele Scripturi și sunt interesați de ele și cărora li se poruncește, în frica de Dumnezeu,

să le citească și să le cerceteze, ele trebuie traduse în limba obișnuită a fiecărui popor în care s-au născut, astfel încât, cu ajutorul Cuvântului lui Dumnezeu care locuiește din belșug în ei, să se poată închina lui Dumnezeu într-un mod plăcut Lui și, prin răbdarea și mângâierea pe care o dau Scripturile, să aibă nădejde.

9. Regula infailibilă de interpretare a Scripturii este Scriptura însăși. De aceea, când există întrebări cu privire la sensul întreg și adevărat al oricărui text din Scriptură (care nu este multiplu, ci numai unul), acesta trebuie căutat și cunoscut din alte locuri care vorbesc mai clar.

10. Judecătorul suprem, prin care trebuie limpezite toate controversile și în lumina căruia trebuie examinate toate decretele și conciliile, toate opiniile scriitorilor antici, toate doctrinele omenești și toate părerile (călăuzirile) personale și cu ale căruia hotărâri trebuie să fim satisfăcuți, nu poate fi altul decât Duhul Sfânt vorbind prin Scriptură.

Capitolul II. Despre Dumnezeu și despre Sfânta Treime

1. Există un singur Dumnezeu viu și adevărat, infinit în Ființa și perfecțiunea Lui, un Duh preacurat, invizibil, fără trup, fără părți componente și fără pasiuni trupești, imuabil, nemărginit, etern, incomprehensibil, atotputernic, atotînțelept, preasfânt, desăvârșit în libertate, absolut, făcând toate lucrurile după sfatul voii sale neschimbate și preasfinte, pentru slava Sa; plin de bunătate, de har și îndurare, îndelung răbdător, bogat în bunătate și adevăr, care iartă nelegiuirea, fărădelegea și păcatul; răsplătitorul celor care-l caută cu toată inima; dar, în același timp, desăvârșit în dreptate și grozav în judecățile Sale; care urăște orice păcat și care nu va achita nicidecum pe cel vinovat.

2. Dumnezeu are viața, gloria, bunătatea și binecuvântarea în întregime în Sine și prin Sine Însuși; Numai El singur este atot-suficient în Sine și pentru Sine, fără să aibă nevoie de vreuna din creaturile pe care le-a făcut, a căruia glorie nu depinde de ele, ci Își manifestă doar gloria Sa în ele, prin ele, față de ele și peste ele: El este singura sursă a tot ce există, Cel din care, prin care și pentru care sunt toate lucrurile; și care este stăpân suveran peste toate, ca să facă orice dorește prin ele, pentru ele și cu ele. Înaintea Sa toate lucrurile sunt deschise și descoperite; cunoașterea Sa este infinită, infailibilă și independentă de orice ființă creată, astfel că pentru El nimic nu este întâmplător sau nesigur. El este preasfânt în toate planurile Sale, în toate lucrările Sale și în toate poruncile Sale. Lui I se cuvine toată

Închinarea, slujirea sau ascultarea pe care binevoiește s-o ceara de la îngerii și oameni, sau de la orice altă făptură creată.

3. În unitatea Dumnezeirii coexistă trei Persoane, având aceeași substanță, putere și eternitate: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt. Tatăl este fără origine, nenăscut și nepurces; Fiul este veșnic născut din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede etern de la Tatăl și de la Fiul.²

Capitolul III. Despre decretul eterne ale lui Dumnezeu

1. Dumnezeu a rânduit din veșnicie, prin sfatul voii sale desăvârșite în înțelepciune și sfințenie, fără constrângere și fără schimbare, tot ce se întâmplă în lume; totuși, aceasta nu înseamnă că El este autorul păcatului, că forțează voința creaturilor Sale sau că împiedică libertatea sau contingenta cauzelor secundare, ci mai degrabă le stabilește.

2. Cu toate că Dumnezeu știe tot ce poate sau are posibilitatea să se întâmple în orice condiții posibile, totuși El nu a hotărât nici unui lucru să aibă loc doar pentru că l-a prevăzut ca existând în viitor sau ca putând să aibă loc în anumite condiții.

3. Prin hotărârea lui Dumnezeu și pentru manifestarea gloriei Sale unii oameni și îngerii sunt predestinați pentru viață veșnică, iar alții rânduiți mai dinainte pentru moarte veșnică.

4. Acești îngerii și oameni, astfel predestinați și dinainte hotărâți, sunt destinați în mod specific și neschimbător; numărul este atât de cert și de precis încât el nu poate fi nici mărit, nici micșorat.

5. Pe aceia dintre oameni care au fost predestinați pentru viață, Dumnezeu i-a ales în Cristos pentru slavă eternă, înainte de întemeierea lumii, după planul său veșnic și neschimbător și după sfatul tainic și buna plăcere a voii Sale, datorită numai harului Său și dragostei Sale, fără ca preștiința Sa despre credința lor, sau faptele lor bune, sau stăruința lor în acestea, sau orice altceva din aceste fapte să-L condiționeze sau să-L deetermine la aceasta; și toate acestea spre lauda harului Său slăvit.

² Aici Confesiunea de la Westminster păstrează clauza „Filioque” (și de la Fiul) referitoare la purcederea Duhului Sfânt, clauză care, adăugată la Crezul niceo-constantinopolitan de către Biserica apuseană, a jucat un rol decisiv în Marea Schismă din anul 1054 dintre biserică apuseană și cea răsăriteană (n. trad.).

6. După cum Dumnezeu a rânduit pe cei aleși pentru slavă, tot astfel, prin planul veșnic și nesilit al voii Sale, El a hotărât mai dinainte toate mijloacele necesare pentru aceasta. De aceea, cei aleși, fiind căzuți în Adam, sunt răscumpărați în Cristos; sunt chemați în mod eficace la credința în Cristos prin lucrarea Duhului Lui la vremea potrivită; sunt justificați, înfiați, sfințiți și păstrați prin puterea Sa, prin credință, pentru mântuire. În afară de cei aleși, nu există alții, care să fie răscumpărați de Cristos, chemați în mod eficace, justificați, înfiați, sfințiți și salvați.

7. În ce-i privește pe ceilalți oameni, Dumnezeu a binevoit – după sfatul insondabil al voii Sale, prin care El Își dăruiește sau Își oprește îndurarea după cum voiește, spre gloria puterii Sale suverane asupra făpturilor Sale – să-i omită [de la mântuire] și să-i rânduiască la rușine și mânie pentru păcatul lor, spre lauda dreptății Sale slăvite.

8. Doctrina acestei înalte taine a predestinării trebuie mânduită cu deosebită înțelepciune și grijă, pentru ca cei care urmează voia lui Dumnezeu revelată în Cuvântul Său și i se supun în ascultare, să poată, prin certitudinea dobândită din chemarea lor eficientă, să fie asigurați de alegerea lor veșnică. Astfel, doctrina aceasta va oferi motiv de laudă, reverență și admirație față de Dumnezeu și umilință, sârguință și mângâiere din belșug tuturor celor care ascultă cu sinceritate de Evanghelie.

Capitolul IV. Despre creație

1. Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, a binevoit, pentru a-și manifesta gloria puterii, înțelepciunii și bunătății Lui veșnice, la început, să creeze, sau să facă din nimic lumea cu toate lucrurile din ea, vizibile sau invizibile, în decurs de șase zile, și toate au fost foarte bune.

2. După ce Dumnezeu făcuse toate celelalte creaturi, L-a făcut pe om, parte bărbătească și parte femeiască, cu suflete raționale și nemuritoare, înzestrate cu cunoaștere, neprihănire și sfințenie reală, după chipul Său, având legea lui Dumnezeu scrisă în inimile lor și puterea de a o împlini; dar având și posibilitatea de a călca legea lui Dumnezeu, lăsați în libertatea voinței lor, care era supusă schimbării. Pe lângă această lege scrisă în inimile lor, ei au primit porunca de a nu mânca din pomul cunoștinței binelui și răului; atâta vreme cât au

ținut-o erau fericiți în comuniunea lor cu Dumnezeu și aveau stăpânire asupra celorlalte creaturi.

Capitolul V. Despre Providență

1. Dumnezeu, marele Creator al tuturor lucrurilor, susține, îndrumă, dispune și guvernează toate creaturile, acțiunile și lucrurile, de la cel mai mare până la cel mai neânsemnat, prin providența Sa înțeleaptă și preasfântă, după preștiința Sa infailibilă și după sfatul liber și neschimbat al voii Sale, spre gloria înțelepciunii, puterii, dreptății, bunătății și îndurării Lui.

2. Deși toate lucrurile se petrec în mod imuabil și infailibil, după preștiința și hotărârea lui Dumnezeu, care este cauza primordială, prin aceeași providență El le rânduește să aibă loc în conformitate cu natura cauzelor secundare, fie în mod necesar, liber sau întâmplător.

3. Dumnezeu, în providența Sa obișnuită, se folosește de mijloace, dar este liber să lucreze și fără ele, peste ele sau împotriva lor, după cum dorește.

4. Puterea absolută a lui Dumnezeu, înțelepciunea Lui nepătrunsă și bunăteta Lui infinită se manifestă în asemenea măsură prin providența Sa, încât se extinde chiar și asupra primei căderi a omului și asupra tuturor celorlalte păcate ale omului și ale îngerilor; și nu prin simplă permisiune, ci îmbinând cu aceasta o cât se poate de înțeleaptă și puternică limitare și, în același timp, rânduindu-le și guvernându-le, într-o aranjare felurită, pentru împlinirea scopurilor sale sfinte; și totuși, în așa fel încât caracterul lor păcătos își are originea doar în creatură, nu în Dumnezeu; căci El, fiind absolut în sfințenie și dreptate, nu este și nu poate fi autorul sau aprobatorul păcatului.

5. Dumnezeul cel atot înțelept, drept și plin de har îngăduie deseori copiilor Săi ca, pentru o vreme, să fie supuși feluritor ispite și stricăciunii inimilor lor, pentru a-i pedepsi părintește pentru păcatele lor anterioare, sau pentru a-i smeri descoperindu-le puterea ascunsă a stricăciunii și înșelăciunea inimilor lor; și pentru a-i ridica la o dependență mai apropiată și mai constantă de ajutorul Lui, pentru a-i face mai vigilenți pe viitor față de toate ocaziile păcatului și să urmărească alte scopuri drepte și sfinte.

6. În ce privește pe oamenii răi și neevlavioși, pe care Dumnezeu, ca un judecător drept îi orbește și îi împietrește pentru păcatele lor mai dinainte, nu numai că El le oprește harul

Său, prin care priceperea le-ar fi putut fi luminată și inima le-ar fi fost mișcată, dar uneori le retrage chiar darurile pe care le aveau și îi lasă pradă unor lucruri pe care stricăciunea lor le transformă în ocazii pentru păcat; pe lângă toate acestea, îi lasă pradă poftelor lor, ispitileor lumii și puterii lui Satan, prin care ei ajung să se împietrească chiar și sub acțiunea acelor mijloace folosite de Dumnezeu pentru a-i despietri pe alții.

7. După cum providența lui Dumnezeu atinge, în general, toate faptele Lui, tot astfel, în modul cel mai special, ea se îngrijește de Biserica Sa și rânduește toate lucrurile spre binele ei.

Capitolul VI. Despre căderea omului, despre păcat și despre pedeapsa pentru păcat

1. Primii noștri părinți, fiind seduși de viclenia și ispita lui Satan, au păcătuit mâncând din fructul oprit. Dumnezeu a binevoit, după sfatul Lui cel înțelept și sfânt, să îngăduie acest păcat al lor, rânduindu-L să slujească descoperirii slavei Sale.

2. Prin păcatul acesta ei au căzut din starea de neprihănire și din părțășia cu Dumnezeu de la început și au ajuns astfel morți în păcat și cu totul întinați în toate facultățile și părțile sufletului și trupului lor.

3. Datorită faptului că ei au fost rădăcina întregii omeniri, vina acestui păcat a fost imputată și aceeași moarte în păcat și aceeași natură coruptă au fost transmise întregii posterități, care a descins din ei prin naștere obișnuită.

4. Din această corupere originară, prin care ne aflăm într-o stare de totală indispoziție, incapacitate și opoziție față de tot ce este bine și totalmente înclinați spre rău, pornesc toate faptele noastre nelegiuite.

5. Această natură coruptă rămâne, în viața aceasta, și în cei care au fost născuți din nou; deși în Cristos este iertată și mortificată, totuși, atât ea însăși, cât și toate acțiunile izvorâte din ea, constituie în realitate păcat.

6. Orice păcat, fie originar, fie înfăptuit, fiind o încălcare a legii sfinte a lui Dumnezeu și contrar acesteia, aduce, prin natura sa, vinovăție asupra celui care păcătuiește, prin care el

ajunge supus mâniei lui Dumnezeu și blestemului Legii, fiind supus astfel morții, cu toate nenorocirile pe care le aduce ea – spirituale, temporale și veșnice.

Capitolul VII. Despre legământul lui Dumnezeu cu omul

1. Distanța dintre Dumnezeu și creatura Sa este atât de mare încât, deși creaturile înzestrate cu rațiune îi datorează ascultarea cuvenită ca Creator al lor, ele n-ar putea ajunge să se bucure niciodată de El, astfel ca El să le fie binecuvântarea și răsplata, dacă nu S-ar coborâ El Însuși de bună voie, lucru pe care a binevoit să-l facă exprimându-l sub forma legământului.

2. Primul legământ făcut cu omul a fost un legământ bazat pe fapte, prin care lui Adam i-a fost promisă viața și, în el, întregii posterități, cu condiția unei ascultări perfecte și personale.

3. Deoarece prin căderea sa omul a devenit incapabil să obțină viața pe baza aceluși legământ, Domnul a binevoit să facă un al doilea [legământ], numit în mod curent „legământul harului”, prin care El oferă păcătoșilor, fără plată, viața și salvarea prin Isus Cristos, cerând de la ei credință în El, pentru a fi mântuiți; și promițând să dea tuturor celor care sunt rânduiți la viață Duhul Său cel Sfânt, prin care să le dea voința și puterea de a crede.

4. Acest legământ al harului este prezentat în mod frecvent în Scriptură sub numele de „testament”, cu referire la moartea lui Isus Cristos – autorul testamentului – și la moștenirea veșnică, lăsată prin testament, cu toate lucrurile care țin de ea.

5. Legământul acesta a fost administrat în mod diferit în vremea Legii și în vremea Evangheliei. Sub Lege a fost administrat prin promisiuni, profeții, jertfe, circumcizie, mielul pascal și alte rânduieli date poporului evreu. Toate acestea arătau mai dinainte venirea lui Cristos și erau, pentru vremea aceea, suficiente și eficace prin lucrarea Duhului, pentru învățarea și edificarea celor aleși în credința în Mesia cel promis, prin care aveau iertarea deplină a păcatelor și mântuirea eternă; și acesta se numește Vechiul Testament.

6. Sub dispensația Evangheliei, când S-a arătat Cristos – adevărul – slujbele prin care este acordat acest legământ sunt predicarea Cuvântului și administrarea sacramentelor botezului

și Cinei Domnului. Deși mai puține la număr și administrate cu mai multă simplitate și mai puțină slavă exterioară, cu toate acestea, în ele [legământul] este înfățișat într-o mai mare plinătate, claritate și eficacitate spirituală, tuturor popoarelor, atât iudeilor, cât și neamurilor³; și este numit Noul Testament. Nu există deci două legăminte ale harului, diferite ca substanță, ci unul și același, dar în dispensații diferite.

Capitolul VIII. Despre Cristos – Mijlocitorul

1. Dumnezeu a binevoit, în planul Lui veșnic, să aleagă și să rânduiască pe Domnul Isus, Fiul Său cel Unul născut, să fie Mijlocitorul între Dumnezeu și om, Profet, Preot și Împărat; Capul și Mântuitorul Bisericii Sale; Moștenitor al tuturor lucrurilor și Judecător al lumii; Căruia El I-a dat, încă din veșnicie, un popor care să fie smânța Lui și care să fie, prin El, la timpul [portivit], răscumpărat, chemat, justificat, sfințit și glorificat.

2. Fiul lui Dumnezeu, a doua persoană a Trinității, fiind Dumnezeu adevărat și veșnic, de o substanță și deopotrivă cu Tatăl, la împlinirea vremii, a luat asupra Lui natura umană, cu toate proprietățile ei esențiale și cu toate slăbiciunile ei caracteristice, dar fără păcat; fiind conceput prin puterea Duhului Sfânt, în pântecul Mariei, din natura ei. Astfel încât două naturi complete, perfecte și distincte, dumnezeirea și umanitatea, au fost unite în mod inseparabil într-o singură persoană, fără schimbare, amestecare sau confuzie. Și Persoana aceasta este Dumnezeu adevărat și om adevărat și, în același timp, un (singur) Cristos, singurul Mijlocitor între Dumnezeu și om.

3. Domnul Isus, în natura Sa umană unită astfel cu cea divină, a fost sfințit și uns cu Duhul Sfânt peste măsură; ascunzând în Sine toate comorile înțelepciunii și științei; în care Tatăl a binevoit să locuiască toată plinătatea [dumnezeirii]: astfel încât, fiind sfânt, neprihănit, nepătat, plin de har și adevăr, să poată fi pe deplin pregătit pentru a îndeplini rolul de Mijlocitor și Garant. Rol pe care nu și l-a asumat singur, ci la care a fost chemat de Tatăl Său, care a pus în Mîna Sa toată puterea și toată judecata și I-a poruncit să o îndeplinească.

4. Acest rol Domnul Isus l-a îndeplinit de bună voie; și pentru aceasta El a fost născut sub Lege, pe care a împlinit-o în mod desăvârșit. A îndurat cele mai grele chinuri în sufletul Său și a suferit cele mai dureri în trupul Său; a fost crucificat și a murit; a fost îngropat și a rămas sub puterea morții, dar fără să vadă putrezirea. A treia zi a înviat dintre cei morți, cu

³ Ne-evreilor (n. trad).

același trup în care a suferit; cu care s-a înălțat la cer, unde șade la dreapta Tatălui, mijlocind [pentru noi]; și va reveni să judece oamenii și îngerii la sfârșitul lumii.

5. Domnul Isus, prin ascultarea Sa desăvârșită și prin sacrificiul de Sine, oferit lui Dumnezeu o dată pentru totdeauna, prin Duhul cel veșnic, a satisfăcut pe deplin dreptatea lui Dumnezeu Tatăl și a obținut nu numai reconcilierea, ci și o moștenire veșnică în Împărăția Cerurilor pentru toți aceia pe care Tatăl I i-a dăruit.

6. Deși lucrarea de răscumpărare nu a fost înfăptuită de Cristos decât după întruparea Sa, cu toate acestea, puterea, eficacitatea și beneficiile care decurgeau din ea au fost comunicate celor aleși din toate veacurile, în mod succesiv de la începutul lumii, prin acele promisiuni, prototipuri și jertfe prin care L-au revelat și semnat pe El ca fiind Sămânța femeii, care va zdrobi capul șarpelui și Mielul junghiat de la întemeierea lumii. El este Același ieri, azi și în veci.

7. În lucrarea Sa de mijlocire Cristos acționează în conformitate cu ambele Sale naturi, prin fiecare natură făcând ceea ce îi este propriu acesteia. Totuși, ca urmare a unității Persoanei, ceea ce este propriu unei naturi este uneori atribuit în Scriptură persoanei desemnate de cealaltă natură.

8. Tuturor celor răscumparați, Cristos le aplică și le comunică în mod sigur și eficace această răscumpărare. El mijlocește pentru ei și le revelează în Cuvânt și prin Cuvânt tainele mânturii. Îi convinge în mod eficace, prin Duhul Sfânt, să creadă și să asculte și le stăpânește inimile prin Cuvântul și Duhul Lui, învingând pe toți dușmanii lor prin puterea și înțelepciunea Lui nemărginite, în modurile și pe căile cele mai potrivite lucrării Sale minunate și nepătrunse.

Capitolul IX. Despre voința liberă

1. Dumnezeu a înzestrat voința omului cu o libertate naturală care nu este nici forțată, nici determinată, printr-o necesitate absolută a naturii, spre bine sau spre rău.

2. În starea sa inițială de inocență, omul avea libertatea și puterea să voiască și să înfăptuiască ceea ce era bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu; totuși, starea aceasta se putea schimba, astfel că omul putea să cadă.

3. Prin căderea în starea de păcat, omul a pierdut în întregime puterea de a voi orice lucru bun care însoțește mântuirea; astfel, ca om natural, fiind opus acestui bine și mort în păcate, nu poate, prin puterile sale, să se întoarcă la Dumnezeu sau să se pregătească pentru aceasta.

4. Când Dumnezeu întoarce un păcătos și îl trece într-o stare de har, îl eliberează de sclavia sa naturală față de păcat și, doar prin harul Lui, îl face în stare ca, de bună voie, să voiască și să înfăptuiască ceea ce este bine din punct de vedere spiritual. Cu toate acestea, datorită păcătoșeniei care rămâne în el, omul nu numai că nu poate să voiască în mod perfect ceea ce este bine, dar, de asemenea, voiește ceea ce este rău.

5. Voința omului va fi într-o stare de perfectă și neschimbătoare libertate pentru a înfăptui doar binele numai în starea sa glorificată.

Capitolul X. Despre chemarea eficace

1. Pe toți cei pe care Dumnezeu i-a predestinat pentru viață, și numai pe aceștia, El a binevoit, la timpul stabilit și acceptat de El, să fie chemați în mod eficace, prin Cuvântul și Duhul Lui, din starea de păcat și de moarte în care se aflau din fire, la har și mântuire prin Isus Cristos; luminându-le mințile în mod spiritual și salvator pentru a înțelege lucrurile lui Dumnezeu; înlăturându-le inima de piatră și dându-le o inimă de carne; înnoindu-le voința și determinându-i, prin puterea Sa nemărginită, să facă ceea ce este bine; atrăgându-i în mod eficace la Isus Cristos, dar în așa fel încât ei au venit de bună voie, mișcându-le voința prin harul Său.

2. Această chemare eficace își are originea numai în harul special și gratuit al lui Dumnezeu și nu în vreun lucru pe care El l-ar fi văzut mai dinainte în om, care este în totalitate pasiv în starea în care se află pînă când, trezit și înnoit de Duhul Sfânt, omul este astfel făcut în stare să răspundă acestei chemări și să îmbrățișeze harul oferit și transmis prin ea.

3. Pruncii aleși, care mor la vîrstă fragedă, sunt regenerați și mântuiți de Cristos prin Duhul, care lucrează când, unde și cum voiește. Tot așa sunt [regenerați și mântuiți] toate celelalte persoane alese care se află în incapacitate de a fi chemați din exterior prin lucrarea Cuvântului.

4. Alții, care nu sunt aleși, deși pot fi chemați prin lucrarea Cuvântului și pot avea parte de anumite activități comune ale Duhului în ei, totuși ei nu vin niciodată cu adevărat la Cristos și, de aceea, nu pot fi mântuiți. Cu atât mai puțin deci, oamenii care nu mărturisesc credința creștină nu pot fi mântuiți în vreun alt mod, oricât de multă grijă ar avea pentru a-și rândui viața după lumina conștiinței și după legea religiei pe care o urmează; a afirma și insista că ei ar putea [fi mântuiți] este foarte dăunător și lucrul acesta trebuie detestat.

Capitolul XI. Despre îndreptărire

1. Pe cei pe care Dumnezeu îi cheamă, El îi îndreptățește [(socotește neprihăniți)] de bună voie; nu infuzându-le neprihănire, ci iertându-le păcatele și prin faptul că îi socotește și îi acceptă ca neprihăniți: nu pentru vreo lucrare făcută în ei sau pentru ceva înfăptuit de ei, ci numai din pricina lui Cristos; nu prin imputarea credinței în sine, a actului credinței sau vreunui alt act de ascultare ca pe o neprihănire a lor, ci prin imputarea ascultării și a satisfacerii [dreptății lui Dumnezeu] de către Cristos, ei primind și odihnindu-se în El și în neprihănirea Lui prin credință. Această credință nu vine de la ei înșiși, ci este darul lui Dumnezeu.

2. Credința, primind și sprijinindu-se pe Cristos și pe neprihănirea Lui, este singurul instrument al îndreptăririi; dar ea nu se află singură în persoana justificată, ci este întotdeauna însoțită de alte haruri mântuitoare și nu este o credință moartă, ci ea lucrează prin dragoste.

3. Cristos, prin ascultarea și prin moartea Lui, a plătit în întregime datoria tuturor celor astfel îndreptățiți și a satisfăcut pentru ei dreptatea lui Dumnezeu într-un mod adecvat, real și total. Cu toate acestea, deși El a fost dat de Tatăl pentru ei, iar ascultarea și plata datoriei lor [făcută de Cristos] în locul lor a fost acceptată, și toate acestea în dar, nu pentru ceva bun existent în ei, justificarea lor a avut loc numai prin harul gratuit al lui Dumnezeu, pentru ca atât dreptatea absolută, cât și harul bogat al lui Dumnezeu să fie glorificate prin îndreptățirea păcătoșilor.

4. Dumnezeu a hotărât din veșnicie să îndreptățească pe cei aleși. Astfel, la împlinirea vremii, Cristos a murit pentru păcatele lor și a înviat apoi pentru a-i îndreptăți. Cu toate acestea, ei nu sunt îndreptățiți până când Duhul Sfânt, la timpul potrivit, îi unește cu Cristos.

5. Dumnezeu continuă să ierte păcatele celor care sunt justificați. Deși ei nu pot niciodată cădea din starea de îndreptățire, totuși, prin păcatele lor, ei pot cădea și supăra pe Dumnezeu ca Tată al lor și lumina Feței Sale nu le va fi arătată din nou până când nu se smeresc, își mărturisesc păcatele, imploră iertarea și își înnoiesc credința și pocăința.

6. Îndreptățirea credincioșilor din timpul Vechiului Testament a fost, sub toate aceste aspecte, la fel cu îndreptățirea credincioșilor din dispensația Noului Testament.

Capitolul XII. Despre înfiere

1. Tuturor celor care sunt îndreptățiți Dumnezeu le-a acordat privilegiul, în și pentru singurul Său Fiu Isus Cristos, să devină părtași ai harului înfierii. Prin aceasta ei intră în numărul copiilor lui Dumnezeu, bucurându-se de libertățile și privilegiile acestora: Numele Lui este pus peste ei, primesc Duhul înfierii, au acces la tronul harului cu îndrăzneală, sunt făcuți în stare să strige „Ava – Tată”, sunt înconjurați de mila Lui, sunt protejați, îngrijiți și muștrați de El ca Tată; dar nu sunt niciodată lepădați, ci sunt sigilați pentru ziua răscumpărării și moștenesc promisiunile [Lui], ca moștenitori ai unei mântuiri veșnice.

Capitolul XIII. Despre sfințire

1. Cei care sunt chemați în mod eficace și născuți din nou, având în ei o inimă nouă și un duh nou create [de Dumnezeu], sunt în continuare sfințiți în mod real și personal, prin puterea morții și învierii lui Cristos, prin locuirea Duhului Sfânt și a cuântului Său în ei. Domnia trupului păcatului este distrusă, iar poftele acestuia sunt slăbite și mortificate tot mai mult, iar credincioșii sunt tot mai vii și mai întăriți în orice har mântuitor, întru practicarea sfințeniei adevărate, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul.

2. Sfințirea aceasta are loc în toată ființa credinciosului, dar este imperfectă în viața aceasta. Rămășițe ale stricăciunii continuă să persiste în toate domeniile; și de aici se iscă o continuă și ireconciliabilă luptă: carnea pofteste [(luptă)] împotriva Duhului și Duhul împotriva cărnii.

3. În lupta aceasta, chiar dacă rămășița stricăciunii poate să predominie o vreme, totuși, prin alimentarea continuă cu putere de la Duhul sfințitor al lui Cristos, natura nouă va învinge. Și astfel, sfinții cresc în har, desăvârșindu-se în sfințenie, în frica de Dumnezeu.

Capitolul XIV. Despre credința mântuitoare

1. Harul credinței, prin care aleșii primesc puterea să creadă, în vederea mântuirii sufletelor lor, este lucrarea Duhului lui Cristos în inimile lor și ea are loc, în mod obișnuit, prin lucrarea Cuvântului; prin care, împreună cu administrarea sacramentelor și cu rugăciunea, ea crește și se întărește.

2. Prin această credință, creștinul acceptă ca adevărat tot ce este revelat în Cuvânt, fiindcă în el Dumnezeu Însuși vorbește cu autoritate, și acționează în conformitate cu ceea ce conține fiecare pasaj în parte: dând ascultare poruncilor, cutremurându-se în fața amenințărilor și îmbrățișând promisiunile lui Dumnezeu pentru viața aceasta și pentru cea care va veni. Însă, principalele acțiuni ale credinței mântuitoare sunt: acceptarea, primirea și sprijinirea numai pe Cristos pentru îndreptățire, sfințire și viață veșnică, în virtutea legământului harului.

3. Această credință are diferite grade. Este slabă sau puternică. Poate fi deseori și în multe feluri atacată și slăbită, dar câștigă victoria. Ea crește în mulți spre dobândirea unei siguranțe depline prin Cristos, care este atât autorul, cât și desăvârșitorul credinței noastre.

Capitolul XV. Despre pocăința care duce la viață

1. Pocăința care duce la viață este un har al Evangheliei, iar învățătura despre ea trebuie proclamată de fiecare slujitor al Evangheliei, împreună cu credința în Cristos.

2. Prin ea un păcătos, văzând și simțind nu numai pericolul, ci și murdăria și caracterul odios al păcatelor sale, contrare naturii sfinte a lui Dumnezeu și a dreptei Sale legi, și după ce înțelege îndurarea lui Dumnezeu în Cristos pentru toți cei care se pocăiesc, își plânge păcatele și le urăște atât de mult încât se întoarce de la toate acestea către Dumnezeu, se hotărăște și se străduiește să umble cu El în toate căile poruncite de El.

3. Deși pocăința nu poate fi considerată, în ea însăși, o plată pentru păcat sau cauza iertării acestora, cauză ce se regăsește numai în harul lui Dumnezeu în Cristos, totuși ea este absolut necesară tuturor păcătoșilor, căci nimeni nu se poate aștepta la iertarea păcatelor fără ea.

4. După cum nu există nici un păcat atât de mic încât să nu merite condamnarea veșnică, tot așa nu există nici un păcat atât de mare încât să aducă o condamnare veșnică peste cei care se pocăiesc cu adevărat.

5. Nimeni nu trebuie să se mulțumească numai cu o pocăință generală, ci orice om este dator să se pocăiască în mod particular, de fiecare păcat în parte.

6. Orice om trebuie să-și mărturisească păcatele în particular înaintea lui Dumnezeu, rugându-se pentru iertarea lor și prin această mărturisire, însoțită de părăsirea păcatelor, va găsi îndurare. Tot astfel, cel care greșește împotriva fratelui său sau a bisericii lui Cristos, trebuie să fie gata ca, prin mărturisire personală sau publică și prin regret pentru păcatul său, să-și declare pocăința înaintea celor cărora le-a greșit; iar ei, prin aceasta, să se împace cu el și să-l primească în dragoste.

Capitolul XVI. Despre faptele bune

1. Faptele bune sunt numai acelea pe care le-a poruncit Dumnezeu în Cuvântul Lui cel sfânt și nu cele care, fără a fi astfel poruncite, sunt concepute de oameni dintr-o râvnă oarbă, sau sub pretextul bunelor intenții.

2. Aceste fapte bune, făcute în ascultare de poruncile lui Dumnezeu, sunt roadele și dovezile unei credințe vii și adevărate. Prin ele credincioșii își manifestă mulțumirea, își întăresc siguranța, își edifică frații, împodobesc mărturia Evangheliei, astupă gura adversarilor și glorifică pe Dumnezeu. Căci ei sunt lucrarea Lui, fiind zidiți în Cristos Isus pentru aceste [fapte bune]; pentru ca, având ca rod sfințirea, să aibă ca sfârșit viața veșnică.

3. Puterea de a face fapte bune nu vine deloc de la ei înșiși, ci în întregime de la Duhul lui Cristos. Și pentru ca să primească puterea pentru a le împlini, în afară de harul pe care l-au primit deja, este necesar ca influența Duhului Sfânt să fie efectiv la lucru în ei, pentru a voi și a face ceea ce-I este plăcut. Totuși, ei nu trebuie să devină neglijenți în această privință, ca și cum nu ar avea obligația de a împlini nici o datorie dacă nu simt o mișcare specială din partea Duhului, ci se cuvine să-și dea toate silințele pentru a pune în mișcare harul lui Dumnezeu care este în ei.

4. Cei care ating cea mai înaltă culme posibilă în ascultarea [de Dumnezeu] în această viață, sunt atât de departe de a-și depăși datoria și de a face mai mult decât cere Dumnezeu, încât [de fapt] nu reușesc să împlinească nici pe departe ceea ce sunt datori să facă.

5. Noi nu putem merita, nici prin faptele noastre cele mai bune, iertarea păcatelor sau viața veșnică din mâna lui Dumnezeu, datorită enormei disproporții între aceste fapte și gloria viitoare și datorită distanței infinite dintre noi și Dumnezeu; ele nu aduc nici un folos lui Dumnezeu și nici nu pot plăti datoria păcatelor noastre trecute; ci, când am făcut tot ce puteam face, nu am făcut decât ce eram datori să facem și suntem niște robi netrebniți. Și aceasta pentru că, dacă sunt bune, ele purced din Duh; și deoarece sunt înfăptuite de noi ele sunt întinate și amestecate cu atâta slăbiciune și imperfectiune încât nu pot suporta severitatea judecății lui Dumnezeu.

6. Cu toate acestea, dacă persoana credinciosului este acceptată prin Cristos, tot astfel, în El, sunt acceptate și faptele lor bune. Nu pentru că ele ar fi, în această viață, fără pată și fără vină în ochii lui Dumnezeu; ci pentru că El, privind la ele prin Fiul Său, binevoiește să accepte și să răsplătească ceea ce este sincer, chiar dacă este însoțit de multe slăbiciuni și imperfectiuni.

7. Faptele bune făcute de oamenii ne-născuți din nou, chiar dacă în ele însele sunt poruncite de Dumnezeu și de folos pentru ei și pentru alții, totuși, deoarece ele nu pornesc dintr-o inimă curățită prin credință și nu sunt făcute într-un mod corect, după Cuvânt, și nici cu un scop corect, care este slava lui Dumnezeu, ele sunt prin urmare păcătoase și nu pot plăcea lui Dumnezeu și nici nu pot face pe un om vrednic să primească harul lui Dumnezeu. Cu toate acestea, neglijarea lor este un păcat mai mare, un lucru și mai neplăcut înaintea lui Dumnezeu.

Capitolul XVII. Despre păstrarea sfinților în har

1. Cei pe care Dumnezeu i-a acceptat în Preaiubitul Lui, i-a chemat în mod eficace și i-a sfințit prin Duhul Său, nu pot să cadă în totalitate și pentru utotdeauna din starea aceasta de har, ci ei vor fi păstrați în el până la sfârșit și vor fi mântuiți veșnic.

2. Această păstrare a sfinților în har nu depinde de propria lor voință liberă, ci de caracterul neschimbabil al alegerii divine, izvorând din dragostea lui Dumnezeu Tatăl, fără plată și neschimbătoare; de eficacitatea meritelor și a mijlocirii lui Isus Cristos; de Duhul care rămâne [în ei] și de sămânța lui Dumnezeu aflată în ei; și de natura legământului harului: din toate acestea născându-se certitudinea și infailibilitatea ei.

3. Cu toate acestea, prin ispitele lui Satan și ale lumii, prin stricăciunea care rămâne în întreaga lor ființă și prin neglijarea mijloacelor de păstrare [în har], ei pot cădea în păcate grave; și pentru un timp pot continua în această stare, prin care supără pe Dumnezeu și întristează pe Duhul Sfânt și ajung, într-o anumită măsură, lipsiți de harurile și mîngâierile pe care le aveau, își împietresc inimile și își rănesc conștiințele, îi rănesc și îi dezonorează pe alții și aduc o judecată temporară asupra lor înșiși.

Capitolul XVIII. Despre siguranța harului și a mântuirii

1. Deși oamenii ipocriți și ne-născuți din nou se pot amăgi zadarnic cu false speranțe și presupuneri firești că sunt pe placul lui Dumnezeu și într-o stare de mântuire, speranțele acestea se vor risipi. Totuși, cei care cred cu adevărat în Domnul Isus și Îl iubesc sincer, străduindu-se să trăiască înaintea Lui cu un cuget curat, pot avea în viața aceasta certitudinea că sunt într-o stare de har și se pot bucura în nădejdea slavei lui Dumnezeu; nădejde care nu-i va lăsa de rușine niciodată.

2. Această certitudine nu este o simplă convingere conjuncturală și plauzibilă, întemeiată pe o speranță supusă greșelii, ci o siguranță infailibilă a credinței, bazată pe adevărul divin al promisiunilor mântuirii, pe dovada lăuntrică a harurilor despre care au fost făcute promisiunile, pe mărturia Duhului înfierii, care mărturisește împreună cu duhul nostru că

suntem copii ai lui Dumnezeu; Duh care este arvuna moștenirii noastre și prin care suntem pecetuiți pentru ziua răscumpărării.

3. Această siguranță infailibilă nu ține de esența credinței. Un credincios adevărat poate aștepta mult timp și se poate confrunta cu multe dificultăți înainte de a ajunge să aibă parte de ea. Totuși, primind de la Duhul puterea de a cunoaște lucrurile pe care i le-a dat Dumnezeu prin har, credinciosul poate să o dobândească, fără o revelație extraordinară, ci prin folosirea corectă a mijloacelor obișnuite. De aceea, orice credincios are datoria să-și dea toate silințele pentru a-și face cât mai sigure chemarea și alegerea. Pentru ca prin ele inima lui să crească în pace și bucurie în Duhul Sfânt, în dragoste și mulțumire către Dumnezeu și în putere și bucurie în toată datoria ascultării, care sunt adevăratele roade ale siguranței sale. Astfel, ea este departe de a-i încuraja pe oameni la delăsare.

4. Siguranța mântuirii credincioșilor adevărați poate fi zdruncinată, diminuată sau întreruptă; prin neglijență în păstrarea ei, prin căderea într-un păcat anume care rănește cugetul și întristează pe Duhul Sfânt, printr-o ispită venită pe neașteptată și cu vehemență, când Dumnezeu își ascunde lumina Feței Sale și îngăduie ca chiar și cei care se tem de El să umble în întuneric și să nu vadă deloc lumina. Cu toate acestea, ei nu sunt niciodată cu totul lipsiți de acea sămânță a lui Dumnezeu și viață a credinței, de acea dragoste pentru Cristos și pentru frați, de acea sinceritate a inimii și de conștiința datoriei din care, prin lucrarea Duhului Sfânt, siguranța mântuirii va reânvia la timpul potrivit și, prin acestea, în tot acest timp, ei sunt păziți de completă deznădejde.

Capitolul XIX. Despre Legea lui Dumnezeu

1. Dumnezeu i-a dat lui Adam o lege, ca un legământ al faptelor, prin care i-a poruncit, lui și tuturor urmașilor săi, o ascultare personală, completă, exactă și perpetuă; i-a promis viața ca rezultat al împlinirii legământului și l-a amenințat cu moartea în cazul călcării acestuia și l-a înzestrat cu puterea și capacitatea de a-l respecta.

2. Această lege, chiar și după căderea sa, a continuat să fie regula perfectă a neprihănirii și, ca atare, a fost dată de Dumnezeu pe Muntele Sinai în Cele Zece Porunci și scrisă pe două table de piatră. Primele patru conțineau îndatoririle noastre față de Dumnezeu, iar celelalte șase îndatoririle noastre față de semenii.

3. În afară de legea aceasta, numită în mod obișnuit legea morală, Dumnezeu a binevoit să dea poporului Israel, ca unei biserici neajunse la maturitate, legi ceremoniale care conțineau mai multe rânduieli prototipice: o parte din ele se refereau la închinare, prefigurându-L pe Cristos, harurile Sale, faptele Sale, suferințele Sale și beneficiile aduse, iar o parte conțineau diferite învățături despre îndatoriri morale. Toate aceste legi ceremoniale sunt abrogate acum în perioada Noului Testament.

4. Tot lor, ca entitate politică, Dumnezeu le-a dat felurite legi juridice, care au expirat o dată cu statul poporului [evreu], fără a impune obligații celor de astăzi dincolo de cerințele generale ale dreptății.

5. Legea morală rămâne întotdeauna obligatorie, atfel că toți oamenii, atât cei justificați, cât și ceilalți, trebuie să asculte de ea; și acesta nu numai în ce privește poruncile cuprinse în ea, ci și în ce privește autoritatea lui Dumnezeu, Creatorul, care a dat-o. Nici Cristos nu dizolvă în Evanghelie această obligație, ci o întărește foarte mult.

6. Deși credincioșii nu se află sub legea aceasta ca sub un legământ al faptelor bune, prin care să fie îndreptățiți sau condamnați, totuși ea este de mare folos atât pentru ei, cât și pentru alții, deoarece, informându-i despre voia lui Dumnezeu și despre îndatoririle lor, ca regulă de viață, îi îndreaptă și îi obligă să trăiască în conformitate cu ea; descoperindu-le, de asemenea, necurățiile păcătoase ale firii, inimilor și vieților lor. Astfel încât, examinându-se în lumina ei, să ajungă la o mai adâncă convingere de păcat, la o mai mare umilință pentru el și la o ură mai aprinsă împotriva lui, dar și la o convingere mai clară a nevoii lor de Cristos și de desăvârșirea ascultării lor față de El. Tot astfel, ea este de folos și celor născuți din nou, pentru a-și înfrâna pornirile corupte, deoarece ea interzice păcatul; iar amenințările ei servesc să le arate ce pedeaspă merită și păcatele lor și la ce suferințe se pot aștepta în viața aceasta pentru păcate, chiar dacă au fost eliberați de sub blestemul păcatului conținut în lege. Promisiunile ei, în aceeași manieră, le arată aprobarea lui Dumnezeu pentru ascultare și binecuvântările la care se pot aștepta în urma ei, deși nu ca și cum ascultarea le-ar fi cerută prin lege ca un legământ ale faptelor; astfel că dacă un om face binele și se înfrânează de la rău, pentru că legea îl încurajează la una și îl descurajează de la cealaltă, nu înseamnă că el se află sub lege și nu sub har.

7. Foloasele mai sus menționate ale legii nu sunt contrare harului Evangheliei, ci se îmbină armonios cu ea; Duhul lui Cristos supune voia omului și-i dă putere să facă de bună voie și cu bucurie ceea ce îi cere voia lui Dumnezeu descoperită în lege.

Capitolul XX. Despre libertatea creștină și libertatea de conștiință

1. Libertatea pe care le-a câștigat-o Cristos credincioșilor în Evanghelie, constă în eliberarea de sub vina păcatului, de sub condamnarea mâniei lui Dumnezeu și de sub blestemul legii morale. Mai constă în eliberarea lor de această lume rea, de sub robia lui Satan și de sub domnia păcatului, de orice rău cauzat de suferințe, de boldul morții, de victoria mormântului și de condamnarea veșnică; mai constă în accesul liber la Dumnezeu și în ascultarea de El, nu din robia fricii, ci dintr-o dragoste sinceră, ca a unui copil, și o minte binevoitoare. Toate acestea au fost împărtășite și de credincioșii aflați sub Lege; dar în dispensația Noului Testament libertatea creștinilor este extinsă mai departe prin eliberarea lor de sub jugul legii ceremoniale, sub care a trebuit să se supună biserica iudaică, printr-o mai mare îndrăzneală în a veni la tronul harului și prin primirea într-o măsură mai deplină a darului Duhului Sfânt decât au avut parte în mod obișnuit credincioșii de sub lege.

2. Numai Dumnezeu este domn peste conștiință și El a lăsat-o liberă de doctrinele și poruncile oamenilor aflate în vreun fel în contradicție cu Cuvântul Lui sau care, în materie de credință și închinare, trec peste el. Astfel încât, credința în aceste doctrine sau ascultarea de aceste porunci din îndemnul cugetului înseamnă trădarea adevăratei libertăți de conștiință; a cere o credință implicită și o ascultare absolută și oarbă înseamnă a distruge atât libertatea conștiinței, cât și rațiunea.

3. Cei care, sub pretextul libertății creștine, trăiesc în vreun păcat, ori iubesc vreo poftă, prin aceasta distrug scopul libertății creștine; iar scopul acesta este ca, o dată eliberați din mâinile dușmanilor noștri, să-I slujim Domnului fără frică, trăind înaintea Lui în sfințenie și în neprihănire toate zilele vieții noastre.

4. Și fiindcă puterile rânduite de Dumnezeu și libertatea câștigată de Cristos au fost date de Dumnezeu nu pentru a distruge, ci pentru a ne spirjini și a ne păstra unii pe alții, cei care, sub pretextul libertății creștine, se opun oricărei autorități legitime sau exercitării legitime a acesteia, fie ea civilă sau ecleziastică, se opun rânduielii puse de Dumnezeu. Iar pentru declararea publică a unor astfel de opinii ori pentru susținerea unor practici care contravin revelației naturale sau principiilor cunoscute ale creștinismului, fie că este vorba despre credință, închinare sau comportare, sau [contravin] puterii evlaviei; ori dacă [susțin] păreri sau practici greșite care, fie prin natura lor, fie prin modul lor de răspândire și de susținere au un rol distructiv pentru pacea și ordinea comune pe care Cristos le-a așezat în Biserică,

aceștia pot fi trași în mod legitim la răspundere și împotriva lor pot fi luate măsuri care țin de competența Bisericii și de puterea magistraților civili.

Capitolul XXI. Despre închinarea creștină și despre ziua Sabatului

1. Revelația naturală arată că există un Dumnezeu, care deține domnia și suveranitatea peste toate, este bun și face bine tuturor; și de aceea I se cuvin teama, dragostea, lauda, închinarea, încrederea, slujirea, cu toată inima, cu tot sufletul și cu toată puterea. Însă, modul de închinare plăcut Dumnezeului celui adevărat este instituit de El Însuși și, astfel, limitat de voia Sa revelată, pentru ca oamenii să nu I se închine după imaginația și născocirile lor, sau după sugestiile Satanei, folosind vreo reprezentare vizibilă sau orice altă cale care nu este prescrisă în Sânta Scriptură.
2. Închinarea religioasă trebuie adusă lui Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt și numai Lui: nu îngerilor, nici sfinților, nici vreunei alte creaturi; și, după Cădere, nu fără un Mijlocitor; și nu prin mijlocirea altcuiva, ci numai a lui Cristos.
3. Rugăciunea, cu mulțumire, fiind o parte specială a închinării religioase, este cerută de Dumnezeu tuturor oamenilor; și, ca să poată fi acceptată, ea trebuie făcută în Numele Fiului, cu ajutorul Duhului Său, după voia Sa, cu pricepere, reverență, umilință, fervoare, credință, dragoste și perseverență. Dacă este cu voce tare, [trebuie să fie] într-o limbă cunoscută.
4. Rugăciunea trebuie făcută pentru lucruri legitime și pentru tot felul de oameni care sunt în viață sau care vor trăi în viitor; dar nu pentru cei morți, nici pentru cei despre care se știe că au comis păcatul de moarte.
5. Citirea Sfintei Scripturi cu o teamă sfântă, predicarea sănătoasă și ascultarea Cuvântului cu conștiinciozitate, în ascultare de Dumnezeu, cu pricepere, credință și reverență; cântarea Psalmilor cu recunoștință în inimă; alături de administrarea și primirea în chip vrednic a sacramentelor instituite de Cristos; toate acestea fac parte din închinarea obișnuită adusă lui Dumnezeu. Pe lângă acestea, la anumite ocazii speciale, jurămintele și legămintele religioase, posturile solemne și mulțumirile trebuie folosite, la timpul potrivit, într-un mod sfânt și evlavios.

6. Sub autoritatea Evangheliei nici rugăciunea și nici vreo altă parte a închinării religioase nu este acum legată de un loc și nici nu este mai bine primită [de Dumnezeu] prin locul unde este făcută sau spre care este îndreptată; ci închinarea către Dumnezeu poate avea loc oriunde în duh și adevăr: zilnic în fiecare familie și în taină, în singurătate; cu atât mai solemn în adunările publice, care nu trebuie neglijate sau părăsite, nici din nepăsare, nici din rea-voință, când Dumnezeu, prin Cuvântul sau providența Lui, [ne] cheamă acolo.

7. După cum în legea firii este prescris ca, în general, o anumită proporție din timp se cuvine să fie pusă deoparte pentru închinarea către Dumnezeu, tot astfel, în Cuvântul Său, printr-o poruncă fermă, morală și perpetuă, obligatorie pentru toți oamenii din toate timpurile, El a stabilit o zi din șapte ca zi de sabat, care să fie păstrată sfântă pentru El. Aceasta a fost, de la începutul lumii până la învierea lui Cristos, ultima zi a săptămânii, iar după învierea lui Cristos a fost schimbată în prima zi a săptămânii; ea este numită în Scriptură Ziua Domnului și trebuie ținută până la sfârșitul lumii ca sabatul creștin.

8. Acest sabat, deci, trebuie păstrat ca sfânt pentru Domnul, când oamenii, după cuvenita pregătire a inimilor lor și rânduirea mai dinainte a treburilor lor obișnuite, nu numai că vor respecta întreaga zi o odihnă sfântă de la toate lucrările, cuvintele și gândurile lor legate de muncile și activitățile recreative pământești, dar vor fi ocupați tot timpul cu închinarea publică și personală către Dumnezeu și în fapte de ajutorare și milostenie.

Capitolul XXII. Despre jurăminte și legăminte îngăduite

1. Un jurământ legitim este parte a închinării religioase prin care, într-o ocazie potrivită, persoana care jură în mod solemn Îl cheamă pe Dumnezeu ca martor pentru ceea ce spune sau promite și cere să fie judecat după adevărul sau falsitatea jurământului său.

2. Numele lui Dumnezeu este singurul pe care se cuvine să jure oamenii și el trebuie folosit cu toată teama sfântă și reverența; de aceea, a jura în mod ușuratic sau în pripă pe Numele acela glorios și grozav, ori a jura pe orice altceva, este un păcat și trebuie privit ca detestabil. Totuși, în chestiuni importante și pe care momentul le impune, jurământul este îngăduit de Cuvântul lui Dumnezeu atât în Noul Testament, cât și în Vechiul Testament; astfel, se cade ca un jurământ legitim, impus de o autoritate legitimă, să fie făcut.

3. Oricine face un jurământ are datoria să ia aminte la greutatea pe care o are un act atât de solemn și să nu afirme prin el nimic altceva decât ce este convins a fi adevărat. De asemenea, nu-i este îngăduit niciunui om să se lege printr-un jurământ decât de ceea ce este bun și drept și de ce crede că este adevărat și crede că este hotărât și în stare să împlinească. Totuși, este păcat să refuzi un jurământ referitor la ceva bun și drept și care este impus de către o autoritate legitimă.

4. Jurământul trebuie luat în sensul simplu și obișnuit al cuvintelor, fără echivocări sau rezerve în gând. El nu poate obliga la un păcat, dar pentru orice lucru nepăcătos, o dată făcut, trebuie împlinit numaidecât, chiar în paguba celui care l-a făcut și nu poate fi încălcat, chiar dacă este făcut față de eretici sau necredincioși.

5. Un legământ (promisiune solemnă) este asemănător unui jurământ cu caracter de promisiune și trebuie făcut aceeași grijă religioasă și împlinit cu aceeași credincioșie.

6. O promisiune-legământ nu trebuie făcută nicunei ființe create, ci numai lui Dumnezeu; și pentru a fi acceptată, trebuie făcută de bună voie, din credință și conștiința datoriei, ca mulțumire pentru îndurarea primită sau pentru a obține ceea ce ne dorim; prin care ne legăm mai riguros de împlinirea îndatoririlor noastre, sau a altor lucruri, în măsura în care ele contribuie la aceasta.

7. Nu-i este îngăduit nimănui să promită în mod solemn ceva interzis în Cuvântul lui Dumnezeu, sau care ar împiedica îndeplinirea vreunei îndatoriri poruncite în el, sau ceva ce nu stă în puterea lui și pentru a cărei împlinire omului nu-i este promisă nici o putere din partea lui Dumnezeu. În acest sens, legămintele monahale ale papistașilor cu privire la o viață perpetuă de celibat, de sărăcie declarată și de ascultare totală sunt atât de departe de a fi trepte ale desăvârșirii încât constituie capcane ale superstiției și păcatului în care nici un creștin nu are voie să se încurce.

Capitolul XXIII. Despre autoritățile civile (magistrați)⁴

1. Dumnezeu, Domnul și Împăratul suprem al întregii lumi, a rânduit magistrați civili peste popor, sub autoritatea Lui, pentru gloria Lui și pentru binele public. În acest scop i-a înarmat cu puterea sabiei, pentru apărarea și încurajarea celor care sunt buni și pentru pedepsirea celor care fac răul.

2. Creștinului îi este îngăduit să accepte și să îndeplinească funcția de magistrat, atunci când este chemat la această slujbă. În această calitate, el are în special datoria să mențină evlavia, dreptatea și pacea, în acord cu legile sănătoase ale fiecărei comunități. Astfel, în scopul acesta, autoritățile civile pot, acum, sub [dispensația] Noului Testament, duce în mod legitim un război pentru cauze drepte și necesare.

3. Un magistrat nu-și poate asuma singur slujba Cuvântului și a sacramentelor sau puterea cheilor Împărăției cerurilor. Cu toate acestea, el are autoritatea, și este datoria sa, să ia măsurile necesare ca unitatea și pacea să fie păstrate în biserică, adevărul lui Dumnezeu să fie păstrat curat și întreg, ca toate blasfemiile și ereziile să fie reprimite, ca toate devierile și abuzurile din închinarea și disciplina [bisericii] să fie prevenite și corectate iar toate rânduielile lui Dumnezeu corect așezate, administrate și respectate. Pentru o mai bună funcționare a acestora, el are puterea de a convoca sinoade, de a fi prezent la ele și de a veghea ca tot ce se tratează acolo să fie după voia lui Dumnezeu.

4. Oamenii au datoria să se roage pentru autoritățile civile, să le onoreze, să le plătească taxe și alte obligații să le asculte în ce este drept și să se supună autorității lor din pricina cugetului. Necredința sau diferența de religie nu anulează autoritatea justă și legală a magistraților și nici nu-i eliberează pe oameni de ascultarea cuvenită acestora. De ea nu sunt scutiți nici autoritățile bisericesti, cu atât mai puțin are Papa vreo putere sau jurisdicție peste domeniul autorităților civile sau peste popoarele acestora; de asemenea, nu are nici o autoritate pentru a priva pe cineva de viață sau de posesiunile sale atunci când este judecat ca eretic sau sub oricare alt pretext.

⁴ Confesiunea de la Westminster a fost adoptată ulterior, cu anumite modificări, de majoritatea bisericilor protestante vorbitoare de limbă engleză. Astfel, capitolul 23 în special este unul din capitolele modificate de bisericile care promovează totala separare dintre Biserică și Stat.

Capitolul XXIV. Despre căsătorie și divorț

1. Căsătoria este între un bărbat și o femeie. Nici bărbatului nu-i este îngăduit să aibă mai multe neveste și nici femeii nu-i este îngăduit să aibă mai mulți bărbați în același timp.
2. Căsătoria a fost rânduită pentru ajutorul reciproc al soțului și al soției, pentru înmulțirea în mod legitim a rasei umane și a Bisericii printr-o sămânță sfântă și pentru prevenirea necurăției.
3. Oamenii de orice fel, care au capacitatea să-și dea consimțământul cu judecată deplină, se pot căsători legitim. Totuși, creștinii au datoria de a se căsători numai în Domnul. De aceea, cei care mărturisesc adevărata credință reformată [(înnoită)] nu se pot căsători cu necredincioși, cu papistași sau alți idolatri. De asemenea, cei evlavioși nu trebuie să se înjuge la un jug nepotrivit căsătorindu-se cu cei cunoscuți ca fiind răi sau care susțin erezii condamnabile.
4. Căsătoria nu trebuie să aibă loc în cazul anumitor grade de afinitate sau rudenie de sânge interzise în Cuvânt și astfel de căsătorii incestuoase nu pot fi niciodată făcute legitime de vreo lege omenească sau de consimțământul părților, astfel încât acele persoane să poată locui împreună ca soț și soție. Bărbatul nu poate să se însoare cu nici una din rudele soției sale de sânge mai apropiate decât rudele sale [de sânge] și nici femeia nu se poate mărita cu rudele de sânge ale soțului ei mai apropiate decât ale ei.
5. Adulterul sau curvia comise după contractul [logodnei], dacă este descoperit înainte de căsătorie, constituie o cauză justă pentru partea nevinovată de a rupe contractul [logodnei]. În cazul adulterului comis după căsătorie, partea nevinovată este îndreptățită să ceară divorțul și, după divorț, să se căsătorească din nou, ca și cum partea vinovată ar fi murit.
6. Deși stricăciunea oamenilor este atât de mare încât vor căuta arugmente pentru a despărți în mod neîngăduit pe cei pe care Dumnezeu i-a unit în căsătorie, totuși, nimic în afară de adulter sau de părăsirea familiei cu atâta îndărătnicie încât nici biserica și nici autoritățile civile nu o pot remedia, nu poate constitui cauză suficientă pentru a dizolva legătura căsătoriei. În aceste cazuri însă, trebuie urmate proceduri publice și ordonate, iar persoanele în cauză nu trebuie lăsate în voia lor și după bunul lor plac.

Capitolul XXV. Despre Biserică

1. Biserica catolică sau universală, care este invizibilă, este constituită din toți aleșii care au fost, sunt sau vor fi adunați într-un singur [trup], sub Cristos, care este capul ei. Ea este soția, trupul și plinătatea Celui care umple totul în toți.
2. Biserica vizibilă, care este și ea catolică sau universală, sub Evanghelie, (fără a fi limitată la o națiune, cum a fost cazul sub Lege), este formată din toți oamenii din toată lumea care mărturisesc credința adevărată, împreună cu copiii lor; este Împărăția Domnului Isus Cristos, casa și familia lui Dumnezeu, în afară de care nu există nici o posibilitate obișnuită de mântuire.
3. Acestei biserici catolice (universale) vizibile Cristos i-a încredințat slujba, cuvintele și poruncile lui Dumnezeu pentru adunarea și desăvârșirea sfinților în viața aceasta, până la sfârșitul lumii. În acest scop, El face ca aceste mijloace să fie eficace, prin propria Sa prezență și prin Duhul Său, după promisiunea Sa.
4. Biserica aceasta catolică a fost uneori mai mult, alteori mai puțin vizibilă. Iar unele biserici, membre ale bisericii universale, sunt mai mult sau mai puțin curate, în măsura în care în ele darea și primirea învățăturii Evangheliei, administrarea rânduielilor (poruncilor) și închinarea publică sunt făcute cu mai multă sau mai puțină puritate.
5. Chiar cele mai curate biserici de sub cer sunt supuse amestecului și greșelilor, dar unele au degenerat atât de mult încât nu mai sunt deloc biserici ale lui Cristos, ci sinagogi ale Satanei. Cu toate acestea, întotdeauna va exista o biserică pe pământ care să se închine lui Dumnezeu după voia Lui.
6. Nu există nici un alt cap al Bisericii în afară de Domnul Isus Cristos. Papa de la Roma nu poate fi în nici un sens capul Bisericii, ci anticristul, omul păcatului, fiul pierzării care se înalță în Biserică împotriva lui Cristos și împotriva a tot ce se numește Dumnezeu.

Capitolul XXVI. Despre comuniunea sfinților

1. Toți sfinții care sunt uniți cu Isus Cristos, Capul lor, prin Duhul și prin credință, au părtășie cu El în harul, suferințele, moartea, învierea și gloria Lui. Și, fiind uniți unii cu alții

În dragoste, au comuniune unii cu alții prin darurile și harurile pe care le au fiecare și au obligația de a îndeplini acele îndatoriri publice și personale care conduc la binele comun, atât înlăuntru, cât și în afară.

2. Este de datoria tuturor celor care se numesc sfinți să păstreze o părtășie sfântă și o comuniune în închinare către Dumnezeu, în împlinirea altor slujbe duhovnicești care îi ajută la edificarea reciprocă și la sprijinirea reciprocă în lucrurile din afară (pământești), conform cu posibilitățile și nevoile fiecăruia. Această comuniune trebuie oferită, după ocaziile puse la dispoziție de Dumnezeu, tuturor celor care cheamă în vreun loc Numele Domnului Isus.

3. Comuniunea pe care sfinții o au cu Cristos nu-i face în nici un fel părtăși la substanța dumnezeirii și nici nu-i face egali cu Cristos în vreun fel. A afirma oricare dintre aceste lucruri este un act lipsit de reverență și blasfemiator. Tot astfel, comuniunea pe care sfinții o au unii cu alții nu anulează sau încalcă titlul sau dreptul de proprietate pe care fiecare om îl are asupra bunurilor și posesiunilor sale.

Capitolul XXVII. Despre sacrameinte

1. Sacrameintele constituie semne și peceteți sfinte ale legământului harului, instituite nemijlocit de Dumnezeu, pentru a-L reprezenta pe Cristos și beneficiile aduse de El și pentru a confirma relația noastră cu El. De asemenea, ele au rolul de a face o distincție vizibilă între cei care aparțin Bisericii și restul lumii și de a angaja pe creștini în mod solemn pentru slujirea lui Dumnezeu în Cristos, conform Cuvântului Său.

2. În fiecare sacrament există o relație spirituală, sau unitate sacramentală, între semn și realitatea semnificată [prin el]; așa se întâmplă că numele și efectele unuia îi sunt atribuite celuilalt.

3. Harul manifestat în sau prin sacrameinte, corect folosite, nu este conferit de vreo putere existentă în ele. De asemenea, eficacitatea unui sacrament nu depinde de pietatea sau intenția celui care îl administrează, ci de lucrarea Duhului Sfânt și de cuvântul instituirii [sacramentului], care conține, alături de preceptul care autorizează folosirea lui, promisiunea binecuvântării pentru cei care îl primesc în chip vrednic.

4. Există numai două sacramente instituite de Cristos Domnul nostru în Evanghelie, anume Botezul și Cina Domnului; nici unul din acestea nu poate fi acordat de altcineva decât de un slujitor al Cuvântului, legitim ordinar.

5. În ce privește realitățile spirituale semnificate și manifestate, sacramentele Vechiului Testament erau, în esență, același cu cele din Noul Testament.

Capitolul XXVIII. Despre botez

1. Botezul este un sacrament al Noului Testament, instituit de Isus Cristos, prin care persoana botezată este admisă în mod solemn în biserica vizibilă. De asemenea, botezul este pentru ea un semn și o pecete a legământului harului, a altoirii în Cristos, a nașterii din nou, a iertării păcatelor, și a predării sale lui Dumnezeu prin Isus Cristos, pentru a trăi o viață nouă. Prin porunca lui Cristos Însuși, acest sacrament trebuie perpetuat în biserica Sa până la sfârșitul veacului.

2. Elementul exterior folosit pentru aceste sacrament este apa, cu care persoana va botezată în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt, de către un slujitor al Evangheliei, chemat la aceasta în mod legitim.

3. Cufundarea în apă nu este necesară, ci botezul este corect administrat prin turnarea sau stropirea apei peste acea persoană.

4. Pot fi botezați nu numai cei care mărturisesc credința în Cristos și ascultarea de El, ci și pruncii care au unul sau ambii părinți credincioși.

5. Deși nesocotirea sau neglijarea acestei porunci este un mare păcat, totuși harul și mântuirea nu sunt inseparabil legate de ea, astfel încât nimeni să nu poată fi regenerat sau mântuit fără ea, ori ca toți cei botezați să fie fără îndoială regenerați.

6. Eficacitatea botezului nu este legată de momentul în care este administrat. Cu toate acestea, prin folosirea corectă a acestei rânduieli, harul promis nu este doar oferit, ci manifestat în mod real și conferit de către Duhul Sfânt tuturor (fie adulți, fie prunci) acelorora cărora le aparține harul, după sfatul voii lui Dumnezeu, la timpul hotărât de El.

7. Sacramentul botezului va fi administrat o singură dată oricărei persoane.

Capitolul XXIX. Despre Cina Domnului

1. Domnul nostru Isus, în noaptea în care a fost trădat, a instituit sacramentul trupului și sângelui Său, numit Cina Domnului. El trebuie respectat în Biserica Sa până la sfârșitul veacului, pentru amintirea perpetuă a jertfei Sale în moarte, pentru pecetluirea tuturor beneficiilor morții Sale pentru credincioșii adevărați, pentru hrănirea și creșterea lor în El, pentru o mai mare dedicare a lor în împlinirea tuturor îndatoririlor pe care le au față de El și pentru o legătură și o garanție a comuniunii lor cu El și unii cu alții ca membri ai trupului Său mistic.

2. În sacramentul acesta Cristos nu este jertfit Tatălui și nici nu se aduce vreo altă jertfă pentru iertarea păcatelor celor vii sau ale celor morți. Ci este numai o comemorare a acelei jertfe unice prin care Cristos S-a adus pe Sine pe cruce o dată pentru totdeauna. Sacramentul este un prinos spiritual de supremă laudă adus lui Dumnezeu pentru acea jertfă. Astfel, jertfirea făcută la slujba împărtășaniei de către romano-catolici, (misa, cum o numesc ei), este cea mai detestabilă insultă la adresa jertfei unice a lui Cristos, care este singura ispășire pentru toate păcatele aleșilor Săi.

3. Pentru această slujbă Domnul Isus a rânduit pe slujitorii Săi care să declare adunării Cuvântul Său de instituire [a sacramentului], să se roage și să consacre elementele [Cinei], pâinea și vinul, și astfel să le pună deoparte, de la o utilizare comună la una sfântă; și să ia pâinea și s-o frângă, să ia paharul și să le împartă pe amândouă celor care se împărtășesc și să ia parte cu congregația. Însă, ei nu vor putea da elementele [Cinei] nici unei persoane care nu este prezentă atunci în adunare.

4. Împărtășaniile private, adică primirea, de unul singur, a sacramentului de la un preot sau de la oricine altcineva, sunt contrare naturii sacramentului și învățăturii lui Cristos, după cum sunt și: refuzul de a împărtăși cu paharul [Domnului] membrii adunării, închinarea la elementele [Cinei], ridicarea sau plimbarea lor [prin biserică] pentru a fi adorate sau păstrarea lor pentru vreun presupus uz religios.

5. Elementele vizibile ale acestui sacrament, când sunt puse deoparte în mod corect pentru slujba poruncită de Cristos au o astfel de relație cu Cristos cel crucificat încât sunt uneori

numite – cu adevărat, dar numai în sens sacramental – cu numele lucrurilor pe care le reprezintă, anume trupul și sângele lui Cristos. Lucrul acesta este adevărat, chiar dacă în substanța și natura lor ele rămân cu adevărat, cum au fost și înainte, doar pâine și vin.

6. Doctrina care afirmă că substanța pâinii și a vinului se transformă în substanța trupului și sângelui lui Cristos (numită în mod obișnuit transsubstanțiere) prin actul consacrării făcut de preot, sau în vreun oricare alt mod, este incompatibilă nu numai cu Scriptura, ci și cu rațiunea și bunul simț. Ea răstoarnă natura sacramentului și a fost și continuă să fie cauza multor superstiții și idolatrii grosolane.

7. Cei care primesc într-un chip vrednic sacramentul acesta, împărtășindu-se în afară cu elementele sale vizibile, tot astfel, înlăuntru, prin credință, în mod real și cu adevărat, dar nu în mod fizic, ci spiritual, Îl primesc și se hrănesc cu Cristos cel crucificat și cu toate beneficiile morții Sale. Trupul și sângele lui Cristos nu se află fizic în, împreună cu, sau sub pâine și vin; totuși, în slujba aceasta trupul și sângele lui Cristos sunt prezente pentru credința creștinilor în sens spiritual la fel de real cum sunt pâinea și vinul pentru simțurile lor fizice.

8. Chiar dacă oamenii ignoranți și răi primesc elementele exterioare ale acestui sacrament, cu toate acestea, ei nu primesc ceea ce este semnat prin ele. Ci, prin apropierea lor în chip nevrednic de sacrament, se fac vinovați de trupul și sângele Domnului, spre osânda lor. De aceea, toți cei neștiutori și ne-evilavioși, nefiind gata pentru părtășia cu Domnul, sunt de asemenea nevrednici să ia parte la Cina Domnului. Atâta timp cât rămân nevrednici, ei nu vor putea fi admiși la masa Domnului sau să ia parte la tainele sfinte fără a se face vinovați de un mare păcat împotriva lui Cristos.

Capitolul XXX. Despre disciplina bisericească

1. Domnul Isus, ca Rege și Cap al Bisericii Sale, a rânduit în cadrul ei o conducere, administrată de slujitori ai bisericii, distinctă de cea a autorităților civile.

2. Acestor slujitori ai Bisericii El le-a încredințat cheile Împărăției Cerului. Din acest motiv, ei au autoritatea să țină și să ierte păcate, să închidă ușa Împărăției pentru cel care nu se pocăiește, atât prin Cuvânt, cât și prin măsuri disciplinare; și s-o deschidă păcătoșilor care

se pocăiesc prin lucrarea Evangheliei și prin ridicarea măsurilor disciplinare, după cum este necesar în fiecare caz.

3. Disciplina bisericească este necesară pentru recuperarea și câștigarea fraților care greșesc; pentru descurajarea altora de la repetarea aceluiași greșeli; pentru curățarea celui aluat care face să dospească toată plămădeala, pentru a apăra onoarea lui Cristos și mărturia sfântă a Evangheliei; și pentru a preveni mânia lui Dumnezeu care ar putea pe bună dreptate să vină asupra bisericii, dacă membrii ei ar îngădui ca legământul Său și pecețile acestuia să fie profanate de cei vinovați de păcate notorii și îndărătnici.

4. Pentru a atinge mai bine aceste scopuri slujitorii bisericii vor începe cu o mustrare, apoi cu suspendarea temporară a participării la Cina Domnului și apoi prin excomunicarea din biserică, conform cu natura abaterii și cu gradul de vinovăție a persoanei în cauză.

Capitolul XXXI. Despre Sinoade și concilii

1. Pentru o mai bună conducere și pentru continua edificare a bisericii este bine să existe adunări ca acelea care se numesc în mod obișnuit sinoade sau concilii.⁵

2. După cum magistrații pot convoca în mod legitim un sinod al slujitorilor Bisericii și a altor persoane potrivite pentru aceasta, în scop de consultare și sfătuire în probleme de religie, tot astfel, dacă magistrații sunt dușmani deschiși ai Bisericii, slujitorii lui Cristos, în virtutea slujbei lor, se pot întâlni ei înșiși, sau împreună cu alte persoane demne pentru aceasta, delegate de bisericile lor, în astfel de adunări.

2. Este de competența sinoadelor și a conciliilor să hotărască, din punct de vedere teologic, în controverse legate de credință și în probleme de conștiință, să stabilească reguli și direcții pentru o mai bună organizare a închinării publice aduse lui Dumnezeu și a administrării bisericii Sale și să primească și să acționeze cu autoritate în cazul unor plângeri referitoare abuzuri în conducerea bisericii. Dacă decretul și deciziile acestor sinoade și concilii sunt în acord cu Cuvântul lui Dumnezeu, ele trebuie primite cu reverență și supunere, nu numai

⁵ Supraveghetorii și ceilalți conducători ai bisericilor locale, în virtutea slujbei lor și a puterii date lor de Cristos pentru edificare, nu pentru distrugere, au autoritatea să stabilească astfel de adunări și să se întâlnească împreună în ele ori de câte ori consideră că este oportun pentru binele bisericii. – *adăugată în versiunea americană*)

pentru armonia lor cu Cuvântul, ci și pentru faptul că autoritatea care le-a emis este o rânduială așezată de Dumnezeu în Cuvântul Său.

3. Încă din timpurile apostolice, toate sinoadele și conciliile, fie ele generale sau particulare pot să greșească și multe dintre ele au greșit. De aceea, ele nu trebuie să constituie regulă de credință și viață, ci trebuie utilizate ca un ajutor pentru ambele.

4. Sinoadele și conciliile nu pot dezbate sau hotărâ decât în chestiuni care țin de biserică. Ele nu se pot amesteca în afaceri civile referitoare la treburile statului decât sub forma unor umile petiții, în cazuri excepționale, ori sub forma unor sfaturi, pentru îndeplinirea unei datorii de conștiință, dacă li se cere aceasta de către autoritățile civile.

Capitolul XXXII. Despre starea oamenilor după moarte și învierea morților

1. După moarte, trupurile oamenilor se întorc în țărână și putrezesc, dar sufletele lor, care nici nu mor și nici nu dorm, având o existență nemuritoare, se întorc imediat la Dumnezeu, care le-a dat. Sufletele celor neprihăniți sunt făcute apoi desăvârșite în sfințenie și sunt primite în cerurile preainalte, unde privesc fața lui Dumnezeu în lumină și în glorie, așteptând deplina răscumpărare a trupurilor lor. Sufletele celor răi sunt aruncate în iad, unde rămân în chinuri și întuneric total, fiind ținuți pentru judecata zilei celei mari. Scriptura nu recunoaște nici un alt loc, în afară de acestea două, pentru sufletele separate de trupurile lor.

2. În ziua cea de pe urmă cei care au rămas în viață nu vor muri, ci vor fi transformați. Toți morții vor învia cu aceleași trupuri ale lor, nu cu altele (deși având alte calități) care vor fi astfel reunite cu sufletele lor pentru totdeauna.

3. Prin puterea lui Cristos, trupurile celor nedreți vor învia pentru ocară. Trupurile celor dreți vor învia, prin Duhul Lui, pentru onoare și vor fi făcute asemenea trupului Său gloriificat.

Capitolul XXXIII. Despre Judecata de pe urmă

1. Dumnezeu a hotărât o zi în care va judeca lumea cu dreptate prin Isus Cristos, căruia Tatăl I-a dat toată puterea și judecata. În ziua aceea vor fi judecați nu numai îngerii cei căzuți, ci toți oamenii care au trăit pe pământ vor apărea și ei în fața scaunului de judecată al lui Cristos ca să dea socoteală de gândurile, cuvintele și faptele lor și să primească judecata după cele făcute în trup, fie bine, fie rău.

2. Scopul pentru care Dumnezeu a stabilit această zi este de a-și arăta gloria îndurării Sale prin mântuirea celor aleși și gloria dreptății Sale prin condamnarea veșnică a celor lepădați, care sunt răi și neascultători. În ziua aceea cei neprihăniți vor merge în viața veșnică și vor primi acea deplină bucurie și mângâiere care vine din prezența Domnului; dar cei răi, care nu-L cunosc pe Dumnezeu și nu ascultă de Evanghelia lui Isus Cristos, vor fi aruncați în chinurile veșnice și vor fi pedepsiți cu o pierzare veșnică din prezența Domnului și de la gloria puterii Sale.

3. După cum Cristos vrea să fim absolut convingși că va fi o zi a judecății, atât pentru a îndepărta oamenii de păcat, cât și pentru a da mai multă mângâiere celor evlavioși în necazurile lor, tot astfel El a vrut ca ziua aceea să rămână necunoscută oamenilor, pentru ca ei să se lepede de orice încredere în firea pământească, să fie întotdeauna treji – pentru că nu știu în ce ceas va veni Domnul lor – și să fie întotdeauna gata să spună „Vino, Doamne Isuse. Vino degrabă. Amin”

(Aprobată prin acord comun de către Adunarea prelaților de la Westminster, cu ajutorul delegaților Bisericii Scoției, ca parte a Actului de uniformitate religioasă dintre bisericile lui Cristos din regatele Scoției, Angliei și Irlandei.)

Aprobată de Adunarea Generală din 1647, ratificată și fixată de Parlament, în 1649 și 1690, ca Mărturisirea de credință, publică și deschisă, a Bisericii Scoției.)

HARLES HERLE, *Președinte (Purtător de cuvânt)*

CORNELIUS BURGESS, *Consultant.*

HERBERT PALMER, *Consultant*

HENRY ROBROUGHE, *Secretar (grefier)*

ADONIRAM BYFIELD, *Secretar (grefier)*